نگاه

فتنه آینده؛ پمپاژ ناامیدی و ناکارآمد نشان‌دادن نظام

● **تسنیم:** دیروز سعید جلیلی در دیدار با جمعی از دانشجویان گفت: فتنه و شبهه کجا شکل می‌گیرد؟ وقتی بخشی از حق و باطل با هم ترکیب می‌شود. مثلا طرف مقابل نمی‌آید مستقیم بگوید علی علیه‌السلام بد است! می‌گوید «لا حکم الا لله». بله. حکم فقط برای خدا است. یک وجهی از حق را می‌آورد ولی نتیجه باطل می‌گیرد. همان چیزی که حضرت علی می‌فرماید: «کلمه حق یراد بها الباطل». ظاهرش می‌آید می‌گوید من دارم حق می‌گویم: «لا حکم الا لله». یا اینکه با قرآن نباید بجنگیم. مگر غلط می‌گویم؟ این جا است که آن فتنه شکل می‌گیرد. اینجا است که شرایطی شکل می‌گیرد که دچار شبهه می‌شوید.این عضو مجمع تشخیص مصلحت نظام در ادامه گفت: حالا می‌خواهم دراین‌باره یک نکته‌ای عرض بکنم. چون الان خیلی‌ها می‌گویند فتنه آینده چیست؟ باید دید امروز چه غباری دارد بلند می‌شود؟ باید بدانیم حق چیست و باطل چیست؟ که اگر کسی خواست این دو را مخلوط کند، متوجه بشویم. بفهمیم تا کجا حق است و از کجا باطل با آن ترکیب شده. امروز می‌بینید که سعی می‌شود فضایی ایجاد کنند که اصلا انگار هیچ موفقیتی در کارنامه نظام جمهوری اسلامی وجود نداشته است. می‌خواهند کیلومتر موفقیت‌های انقلاب را صفر بکنند. فضا را طوری درست می‌کنند پر از یأس و ناامیدی شود که بعد برخی که گویند اصلا چرا انقلاب کردیم؟ این فتنه است. تعابیری درست می‌کنند که کل نظام ناکارآمد است! در حال فروپاشی هستیم! بعضی‌ها هم مقهور فضا می‌شوند و بعد خجالت می‌کشند که از دستاوردهای انقلاب دفاع بکنند. چون یک مقدار از آن دستاوردها مربوط به زید می‌شود که رقیب من است! یا به عمرو مربوط می‌شود که یک دوره‌ای من از او خوشم نمی‌آمده! فتنه همین‌طوری شکل می‌گیرد. نقطه مقابل هم این است که تصور شود هیچ مشکلی وجود ندارد! در حالی که باید واقع بین بود و از نقاط ضعف و قوت ارزیابی دقیق و صحیح داشت. خیلی از دوستان سؤال می‌کنند که ما در جنبش دانشجویی چه وظیفه‌ای داریم؟ اولین وظیفه همین فهم صحیح صحنه است. اگر ما در موشکی توانستیم پیشرفت بکنیم، پس مثلا در تولید خودرو هم می‌توانیم پیشرفت بکنیم. اگر توانستم در فلان موضوع علمی پیشرفت بکنیم، پس در فلان موضوع کشاورزی هم می‌توانیم پیشرفت بکنیم. اتفاقا همین‌ها دلیل بر ممکن‌بودن تداوم موفقیت‌هاست.

اعتراض سفارت ایران در لندن به فضاسازی رسانه‌های فارسی‌زبان

● **ایرنا:** سفارت ایران در لندن در نامه‌ای به نهاد عالی نظارت بر رسانه‌ها و شبکه‌های صوتی و تصویری انگلیس (آفکام) از فضاسازی خبری رسانه‌های فارسی‌زبان مستقر در این کشور، در جریان اغتشاشات اخیر در ایران اعتراض کرد. یک منبع آگاه در سفارت ایران در لندن گفت: «در این نامه با اشاره به اینکه برخی از رسانه‌های خبری فارسی‌زبان مستقر در انگلیس با نقض صریح قوانین داخلی این کشور و قوانین بین‌المللی، تلاش بسیاری را در روزهای اخیر برای ترغیب معترضان در ایران به شورش و درگیری مسلحانه به عمل‌آورده‌اند، درخواست شده تا برای توقف خبرسازی ناسالم این شبکه‌ها باهدف صیانت از اطلاع‌رسانی حرفه‌ای اقدامات لازم را انجام دهند».

ادامه از صفحه ۲

فرد بازداشت‌شده حق دارد...

د) اجبار یا اکراه شخص بازداشت‌شده، استفاده از کلمات توهین‌آمیز، طرح سؤالات تلقینی یا اغفال‌کننده یا سؤالات خارج از موضوع اتهام ممنوع است و اظهارات متهم در پاسخ به چنین پرسش‌هایی و همچنین اظهاراتی که ناشی از اکراه یا اجبار است معتبر نیست. تاریخ، زمان و طول مدت بازجویی باید در اوراق صورت‌مجلس قید شود و به امضا و اثر انگشت متهم برسد.

ذ) متهم می‌تواند به‌طورکلی در قبال سؤالات سکوت اختیار کند و این حق سکوت باید به وسیله ضابطان عدلیه طبق ماده ۵۲ آیین دادرسی کیفری در جوار سایر حقوقی که قبلا گفتیم به متهم تفهیم شود.

۴. توجه شود که نظر قانون‌گذار به لزوم رعایت قانون «احترام به آزادی‌های مشروع و حفظ حقوق شهروندی» و به‌ویژه اشاره قانون‌گذار به ماده ۵۷۰ قانون مجازات اسلامی درخصوص کسانی که حقوق اساسی و آزادی‌های فردی مردم ایران را مخدوش کنند، باید مورد توجه دقیق قرار گیرد. وجود حالت خاص و تنش‌های احیانا غیرعادی و امثال اینها نمی‌تواند عذری برای عدم رعایت این حقوق باشد؛ قانون مجازات و آیین دادرسی کیفری اصولا برای مواقع غیرعادی تنظیم شده است. وقتی زندگی به روال معمول ادامه دارد و در جریان است نیازی به اعمال قانون نیست. والله اعلم

politics@sharghdaily.ir

امام‌جمعه موقت تهران:

ما هم می‌گوییم مرگ بر گرانی

عکس: سهیل صحرانورد، فارس

این روزها اصولگراها عجیب‌وغریب شده‌اند. از یک سو می‌خواهند هم بر حق اعتراض مردم صحه بگذارند و هم برای این حق حدودوثغور تعیین کنند و هم درعین‌حال غیرمستقیم دولت را مقصر وضع موجود جلوه دهند. برای همین در یک جمله گزاره‌های متناقض می‌آورند. جملاتی که با گذشته گفتمانی‌شان هم به‌شدت متفاوت هستند.

سخنان احمد خاتمی، امام جمعه موقت تهران هم دیروز در نوع خود جالب بود. او دیروز گفت: «خواهش می‌کنم اینجا دیگر بازی جناحی درنیاورید، مردم آزادی می‌خواهند، صدای آنها شنیده نمی‌شود». او نگفته است که کدام جناح همیشه با مسئله آزادی مشکل داشته است.

او همچنین گفته است: «مردم می‌گویند مرگ بر گرانی، ما هم می‌گوییم مرگ بر گرانی» این گفته‌ها درحالی است که دادستان کل کشور، حجت‌الاسلام والمسلمین محمدجعفر منتظری، با اشاره به نقش خارجی‌ها در ناآرامی‌های اخیر، از یک «اتاق فکر» نام برده و گفته بود: «بر اساس اطلاعات به‌دست‌آمده، این اتاق فکر با مطالعات فراوانی که در سال‌های گذشته انجام دادند، پویش‌های اعتراضی مطالبه‌گر را تحت عنوان «نه به گرانی»؛ «نه به پرداخت قبوض» و «پویش مالباختگان و بازنشستگان» در کشور به راه انداختند». منتظری گفته بود: «مایکل اندریا، مسئول سابق مبارزه با تروریسم سازمان سیای آمریکا بوده که در اتاق عملیاتی متشکل از سه ضلع آمریکا، صهیونیست و آل‌سعود فعالیت می‌کرده است».

خاتمی همچنین در ادامه گفته است: «کیست که از گرانی خوشش بیاید. کارگر می‌گوید ما چند ماه است حقوق نگرفتیم. کسی نمی‌گوید ناحق است ولی این مسائل باید قانونی باشد. اصل ۲۷ قانون اساسی می‌گوید راهپیمایی به شرط عدم حمل سلاح آزاد است ولی باید مجوز بگیرند».

خاتمی گفته است: «نگوییم موقتا قطع کردیم و دوباره برمی‌گردیم، دوباره این شیاطین برگردند، همان آش است و همان کاسه. ما می‌گویم فضای مجازی داشته باشیم ولی سرورش در داخل باشد و خودمان مدیریت کنیم. چین و روسیه خودشان فضای مجازی را آوردند و خودشان مدیریتش را گرفتند». این درحالی است که آمارها نشان می‌دهد فیلترکردن تلگرام نه‌تنها مراجعه به کانال‌های مسئله‌دار را کاهش نداده بلکه بیش از همه به کانال‌هایی که از داخل کشور مدیریت می‌شوند، ضرر زده است؛ به‌ویژه به کسب‌وکارهایی که متکی به فضای مجازی و اینترنت هستند.

از زمان هخامنشیان پرچم آتش نزده بودند

حجت‌الاسلام سیداحمد علم‌الهدی هم در نماز جمعه این هفته مشهد در اقدامی عجیب سه پیشنهاد اقتصادی به دولت ارائه کرده است. او گفته است: «مجلس و دولت معیار برنامه‌ریزی‌های خود را قشر آسیب‌پذیر و زندگی آنها قرار دهند. بودجه ۹۷ در حال بررسی است. فقرا را در نظر بگیرید. در هزینه‌سازی برای نظام بعد از تأمین معیشت و اشتغال بیایید برخی هزینه‌ها را مطرح کنید و مردم فقیر را در نظر بگیرید، طبقه بالا را در نظر نگیرید». او همچنین گفته است: «از زمان هخامنشیان سابقه ندارد در داخل کشور به دست یک ایرانی پرچم ایران به آتش کشیده شود. حتی زمان جنگ با رژیم ستمشاهی که عزیزان ما را می‌کشتند، پرچم شیروخورشید شاه را به‌عنوان انقلابی‌گری آتش نزدند. ناپاکانی که به حریم کشور جسارت کردند، ایرانی نبودند بلکه خارجی بودند؛ ولو شناسنامه ایرانی داشتند، مزدور خارجی بودند».

ماجرای برخورد اصولگرایان قابل‌توجه است. آنها برای نخستین‌بار است که حق تجمع خیابانی را برای مردم به رسمیت می‌شناسند اما صرفا در چارچوب خواسته‌های اقتصادی، آن هم در یک زمان مشخص که می‌تواند مقارن با دولتی باشد که مورد حمایت اصلاح‌طلبان است. مشخص نیست که اگر دولتی همسو با آنها هم سر کار بود، همچنان این خواسته مردم محق بود؟ بارها و بارها در سال‌های گذشته، معلمان، کارگران، اتحادیه‌های صنفی یا تشکل‌های مدنی و حرفه‌ای به دلایل مختلف تجمعاتی با مجوز یا بدون مجوز برگزار کرده‌اند. اصولگرایان تابه‌حال نه‌تنها از هیچ‌کدام از این تجمعات دفاع نکرده‌اند بلکه اصولا با نگاهی بدبینانه با آن روبه‌رو شده‌اند. حق اعتراض خیابانی خودجوش برای مردم در اعتراض به خواسته‌های اقتصادی، نخستین‌بار است که از سوی اصولگرایان به رسمیت شناخته می‌شود.

بازهم گلایه از صداوسیما

نوع نگاه و عملکرد صداوسیما هم در مواجهه با رخدادهای اخیر بسیاری را عصبانی کرده است. صداوسیمایی که بودجه‌اش در لایحه پیشنهادی دولت، امسال ۳۰۰ میلیارد تومان افزایش پیدا کرده اما نگاهش به ماجراها همچنان یک‌سویه و با هدف مقصر جلوه‌دادن دولت است؛ تاجایی که صدای محمدرضا باهنر اصولگرا را هم درآورده است. او گفته بود: «رسانه‌هایی مانند صداوسیما، ائمه جمعه و خبرگزاری‌ها نباید امروز به هر طریق دنبال مخالف‌خوانی علیه دولت یا قوه قضائیه باشند و از این مسئله استقبال کنند. از سویی اگر اعتراضات به خشونت تبدیل بشود، اولین کسی که متضرر می‌شود مردم هستند». طیبه سیاوشی هم در انتقاد از عملکرد جناحی رسانه ملی در توییتر نوشت: «این روزها صداوسیما زیاد سراغ ما نماینده‌ها را می‌گیرد، صداوسیما همیشه خانه تعداد مشخصی نماینده است؛ آن هم با رویکردهای مشخص و معین، گاهی در مواردی استثنائی سراغ ما می‌آیند، مانند تجمع‌های اخیر در ایران». محمود صادقی هم از اینکه خبرنگار تسنیم از سخنانش به صورت گزینشی و سوگیرانه استفاده کرده، شاکی است. او هم در توییترش با بازنشر آنچه تسنیم از سخنانش منتشر کرده، نوشت: «این خانم خبرنگار پس از سخنرانی من در دانشگاه شهید بهشتی یکباره با دوربین روشن جلوی من سبز شد و به‌عنوان خبرگزاری تسنیم از من مصاحبه گرفت. حالا دیدم به‌عنوان نود اقتصادی با کلی تقطیع و سانسور یک مصاحبه ضد دولتی از آن درآورده! من به او گفتم اگر کمی از بودجه‌های میلیارد دلاری شما که حتی منِ نماینده که می‌خواهم به آن رأی بدهم، از جزئیاتش خبر ندارم، کم بشود تخم مرغ ۷۰۰ تومان نمی‌شود!».

عبدالله ناصری هم معتقد است که عملکرد صداوسیما در این روزها بسیار غیرحرفه‌ای بوده. او گفته است: «الان هم این سازمان با موضع‌گیری‌هایش حتی فضای اجتماعی را تندتر می‌کند. صداوسیما می‌توانست از روز اول فضای بازی ایجاد کند، خصوصا تلویزیون می‌توانست سوار بر موج تبلیغاتی و موج اطلاع‌رسانی شود و ابتکار عمل را از دست رسانه‌های خارجی بگیرد؛ ولی صدا و سیما چیزی که بلد نیست، کار حرفه‌ای خودش است». او گفته است: «در همان دورانی که آقای احمدی‌نژاد مدعی امروز، مسبب بسیاری از بحران‌های کشور بوده، در نقش یک همگام و هم‌جهت با دولت وقت حرکت می‌کرد؛ ولی از سال ۱۳۹۲ به این طرف کاملا برخلاف گذشته در نقش اپوزیسیون دولت آقای روحانی عمل می‌کند. درصورتی‌که رسانه ملی و متعلق به همه افکار و افراد جامعه است».

با شکایت علم‌الهدی انجام شد

احضار جلایی‌پور و کرباسچی به دادسرای مشهد

شامگاه چهارشنبه خبرگزاری «فارس» از احضار «غلامحسین کرباسچی»، دبیرکل حزب کارگزاران سازندگی و «حمیدرضا جلایی‌پور»، عضو شورای مرکزی جبهه مشارکت، به دادسرای مشهد خبر داد؛ احضاری که به گفته بازپرس شعبه ۲۰۹ دادسرای عمومی و انقلاب مشهد، «به اتهام تشویش اذهان عمومی و نشر اکاذیب» درباره حجت‌الاسلام علم‌الهدی، امام‌جمعه مشهد، بوده است.

پیش از این، شایعاتی مطرح شد که در آن ادعا شده بود «غلامحسین کرباسچی، دبیرکل حزب کارگزاران سازندگی، در مطلبی که به نقل از او به برخی گروه‌های تلگرامی ارسال شده، ادعا کرده است شورای عالی امنیت ملی، آیت‌الله علم‌الهدی را به دلیل «اقدام پشت پرده او در تجمعات خیابانی مشهد» فراخوانده و شمخانی (دبیر شورای عالی امنیت ملی) شخصا با لحن شدید به او تذکر داده است». همان روز پس از انتشار این مطلب، کرباسچی آن را دروغ دانست و تکذیبش کرد. به‌جز کرباسچی، دفتر حجت‌الاسلام علم‌الهدی نیز محتوای این مطلب را تکذیب کرده بود.

اکنون کرباسچی در واکنش به خبر احضارش در گفت‌وگو با «ایلنا»، ضمن بی‌اطلاعی از احضارش به دادسرای مشهد، گفت: «برگه احضاریه برای من نیامده است و کسی هم با من تماس نداشته است».

دبیرکل حزب کارگزاران سازندگی با اشاره به خبری که به او درباره احضار امام‌جمعه مشهد به شورای عالی امنیت ملی منتسب شده و در فضای مجازی انتشار یافت، توضیح داد: «برخی دوستان آقای علم‌الهدی همان‌موقع تماس گرفتند و من گفتم خبری از صحت و سقم این موضوع ندارم. یک خبری روی خبرگزاری بود که برای برخی دوستان فرستادیم که بدانم درست است یا خیر که بعدا نیز تکذیب شد». او ادامه داد: «با توجه به اینکه گفته شده بود من این مطلب را در کانال تلگرامی خود منتشر کرده‌ام، توضیح دادم کانالی ندارم که بخواهم در آن مطلبی را بگذارم».

جلایی‌پور: تعجب می‌کنم

جلایی‌پور هم در واکنش به انتشار خبری مبنی بر احضارشدن به دادستانی مشهد بر اساس شکایت حجت‌الاسلام علم‌الهدی، به «ایلنا» گفت: «تعجب می‌کنم. من از دو موضوع هیچ اطلاعی ندارم؛ نخست، از اصل خبری که در برخی از کانال‌های تلگرامی مبنی بر احضار آقای علم‌الهدی به شورای عالی امنیت ملی منتشر شد که من نمی‌دانم چیست و از کجا منتشر شد و به من هم ارتباطی ندارد».

او ادامه داد: «من اصلا نه روزنامه، نه سایت و نه کانال تلگرامی خبری دارم. من فقط یک کانال با موضوعات جامعه‌شناسی - تحلیلی دارم که به‌هیچ‌وجه خبری نیست. در این کانال هم اساسا خبر یا تحلیلی راجع به آقای علم‌الهدی کار نشده است».

نکته

جلایی‌پور: در میانه این تهدیدات، خبر احضار من به دادستانی مشهد منتشر شده است که من از اصل خبر و اینکه اصلا چه رسانه‌ای خبر احضار آقای علم‌الهدی به شورای امنیت را اعلام کرده است، بی‌اطلاع هستم

جلایی‌پور با بیان اینکه من در کانال تلگرامی خود به این خط خشونت و پیامدهای ویرانگر آن برای ایران از طریق ارائه متن‌های تحلیلی ابراز نگرانی کرده‌ام، تصریح کرد: «نظرات صریح من درباره نقد این خشونت‌ها (که پشت آن «سرنگونی‌طلبانِ» امیدبسته به ترامپ بودند) و دعوت مردم معترض به آرامش و اینکه مطالبات خود را از طرق غیرخشونت‌آمیز پیگیری کنند، موجب شد دو جریان به من فحاشی شدیدی بکنند و حتی من را به برخورد فیزیکی تهدید کنند؛ نخست جریان چپ سوسیال‌لنینیستی (نه چپ رفورمیستی) و دیگری، جریان و خط فاشیستی خارج‌نشین در ماهواره‌ها و کانال‌های خبری که به خشونت‌های رخ‌داده در ایران برای برهم‌زدن اوضاع ایران در منطقه حساس خاورمیانه، بسیار دل بسته بودند».

او افزود: «من از سوی این دو جریان مورد فحاشی شدید قرار گرفتم و تهدید شدم و در میانه این تهدیدات، خبر احضار من به دادستانی مشهد منتشر شده است که من از اصل خبر و اینکه اصلا چه رسانه‌ای خبر احضار آقای علم‌الهدی به شورای امنیت را اعلام کرده است، بی‌اطلاع هستم». او با بیان اینکه اصلاح‌طلبان مرغ عروسی و عزا هستند، گفت: «اصلاح‌طلبان از یک طرف زیر فشار و تهدید تندروهای داخلی هستند و از طرف دیگر، زیر فشار فحاشی در ماهواره‌های سرنگونی‌طلبان قرار دارند. شما دیدید که این‌روزها چه بی‌احترامی‌هایی از هر دو سو، به آقای خاتمی و اصلاح‌طلبان کردند».

ادامه از صفحه ۶

ایران‌هراسی خطرناک سعودی

از یک طرف می‌تواند نزدیک‌ترین متحد ایران (در کنار بشار اسد، رئیس‌جمهور سوریه) در جهان عرب را از صحنه حذف کند و از سوی دیگر، نفوذ ایران به‌طور قابل‌توجهی تضعیف خواهد شد. اما برای لبنان و کل منطقه، چنین راهبردی فاجعه‌بار خواهد بود.

مثل یک عنکبوت در تار خود

محمدبن‌سلمان در موضع و خط‌مشی ضدایرانی خود از سوی دونالد ترامپ، رئیس‌جمهور آمریکا، نیز تشویق و تحریک می‌شود: آمریکا همواره مهم‌ترین متحد عربستان‌سعودی بوده است. اکنون نیز هر دو طرف در مقابله و خصومتی افراطی با ایران متفق‌القول هستند. ترامپ در نخستین سفر خارجی خود به ریاض در ماه می، این نکته را به‌طورکامل روشن کرده بود. این دیدار مانند چک سفیدامضایی برای دولت عربستان‌سعودی بود تا با شدت و تندی بیشتری علیه ایران و شرکای آن عمل کند؛ فقط چند هفته بعد، بحران قطر آغاز شد. اما محمدبن‌سلمان بازی خطرناکی را به پیش می‌برد. او می‌خواهد مانند یک عنکبوت عمل کند و سر تارها را در شبکه‌ای متشکل از یمن، قطر و لبنان به این‌سو و آن‌سو بکشد، اما بیش از پیش در تارهای تنیده خود به دام می‌افتد. به جای تضعیف ایران، این دشمن دیرینه از اقدامات بدون فکر و بدون برنامه‌ریزی عربستان‌سعودی بهره می‌برد. این نکته را می‌توان به‌خوبی در یمن مشاهده کرد؛ جایی که نفوذ ایران پس از مداخله عربستان‌سعودی به‌طور قابل‌توجهی افزایش یافته است. این موضوع همچنین در بحران قطر مشهود است؛ جایی‌که نزدیک‌بودن ادعایی روابط میان قطر و ایران به یک «پیشگویی درست‌ازآب‌درآمده» تبدیل شده است. این‌گونه اقدامات در لبنان نیز می‌تواند حزب‌الله را در میان‌مدت تقویت کند. در سیاست داخلی کشور، ممکن است محمدبن‌سلمان بتواند از این طریق قدرت خود را تضمین کند: با کمک کلیشه دشمن ایرانی او موفق شده یک ذهنیت تحت‌محاصره‌بودن کشورش را ایجاد کند، همه را با خود همراه کند و خود را به‌عنوان سدی بی‌چون‌وچرا در برابر تهدیدات خارجی جلوه دهد. این موضوع که چنین کاری نیازمند تداوم بحران است، بخشی از طرح اوست. در عربستان‌سعودی گفته می‌شود: همه‌چیز در دوران محمدبن‌سلمان امکان‌پذیر است. درحال‌حاضر این سخن بیشتر مانند یک تهدید به‌نظر می‌رسد تا یک وعده.

دی‌سایت (آلمان)